

L'Hort

Número: 185

Líders en el Negoci Agroalimentari

DESINFECCIÓ DE LLAVORS DE VARIETATS LOCALS

Actualment, el tractament de llavors pot fer-se a través de l'aplicació de diverses tècniques i agents biològics, físics i químics, que proveïxen la llavor d'una sanitat òptima per a evitar les virosis que ataquen en etapes primerenques del cultiu i que provoquen reduccions en els seus rendiments productius.

Les varietats autòctones, com pot ser el cas de la tomaca (tomaca valenciana, mutxamel, rosa) i pimentó (tipus banya, morrut, padró, del piquillo de Lodosa), són apreciades pel consumidor local i són produïdes per grups de xicotets agricultors que ells mateixos s'encarreguen de fer una selecció en massa a partir dels seus fruits, extraient-ne les llavors per a posteriors cultius. Estes varietats, al contrari del que succeïx amb les varietats híbrides, no presenten tolerància o resistència a determinades plagues, malalties i virus.

Hi ha un grup de virus molt estables anomenat tobamovirus, que es transmeten amb extraordinària facilitat a través de la llavor o per contacte (fregament entre plantes, pels operaris en fer faenes de cultiu, i fins i tot quan les noves plantacions prenen contacte amb les restes de cultiu).

Entre els principals virus que es transmeten per la llavor en el cultiu de la tomaca està el ToMV (virus del mosaic de la tomaca), i en el cas de la llavor del pimentó es transmet el PMMV (virus del motejat suau del pimentó). Estos virus poden produir una falta de creixement de la planta, així com l'aparició d'un mosaic en les fulles i fruits.

Síntomes de ToMV en la planta de la tomaca

L'Hort

En les llavors de tomaca el ToMV sol trobar-se en la zona externa, entre les vellositats de la coberta, encara que també en la zona dels teixits interns de l'endosperma. Les llavors contaminades de tomaca poden conservar la seua capacitat infectiva després de llargs períodes d'emmagatzematge, i per això els mètodes de desinfecció utilitzats hauran d'incloure la termoteràpia.

A continuació s'indiquen els principals tractaments, i es pot trobar informació més detallada de cada un d'ells en el següent enllaç:

<http://www.fundacioncajamarvalencia.es/va/comun/actividades/boletines-fichas-y-presentaciones/el-huerto/boletin-huerto-147/boletin-huerto-147.pdf>

- **Termoteràpia:** Se sotmet la llavor a 80 °C de calor sec durant 24 hores.
- **Hipoclorit sòdic:** Se submergix la llavor en una solució d'hipoclorit sòdic del 10%. Transcorreguts trenta minuts, cal llavar la llavor amb aigua abundant. A continuació la deixem secar i tot seguit hem de fer la sembra, ja que la germinació descendix progressivament.
- **Termoteràpia combinada amb hipoclorit sòdic:** Primer cal fer la termoteràpia. S'ha de refredar bé la llavor fora de l'estufa i realitzar el tractament amb hipoclorit sòdic.
- **Termoteràpia combinada amb fosfat trisòdic:** Primer cal fer la termoteràpia. S'ha de refredar bé la llavor fora de l'estufa i realitzar el tractament amb fosfat trisòdic.

El PPMV és extraordinàriament infecciós, i pot mantindre el seu poder infectiu durant molt de temps, igual com passa amb el ToMV en la llavor de tomaca.

En el cas de la llavor de pimentó, per a evitar que no transporten l'inòcul de PMMV, no són necessaris tractaments físics amb calor, i es poden desinfectar submergint-les en una solució de fosfat trisòdic al 10% durant 20 minuts. Transcorregut este temps i amb ajuda d'un colador, hem de llavar bé les llavors amb abundant aigua i secar-les sobre paper de filtre. A continuació es procedirà a fer la sembra.

L'Hort

D'altra banda, cal recordar algunes de les mesures preventives que s'han d'adoptar per a evitar la transmissió dels principals virus que afecten estos cultius en la parcel·la, com ara:

- Selecció dels fruits per a l'extracció de llavor de plantes sanes, sense simptomatologia de virus.
- Desinfecció de la llavor abans de la sembra.
- Desinfecció de les safates de sembra amb una solució de lleixiu domèstic al 10% (100 ml de lleixiu domèstic i 900 ml d'aigua) durant 30 minuts.
- Si cultivem en un substrat o sòl en què anteriorment hàgem tingut problemes en el cultiu, s'aconsella empeltar la varietat sensible sobre un portaempelt resistent, a fi d'aïllar la planta de la font de contaminació.
- Desinfecció de l'estructura de l'hivernacle amb una solució de lleixiu domèstic al 15% (150 ml de lleixiu domèstic i 850 ml d'aigua).
- Les plantes que durant el cultiu tinguen símptomes les eliminarem de manera correcta (posant la planta simptomàtica dins de bosses i traient-la fora de l'explotació). Eliminarem també les plantes veïnes en contacte amb la simptomàtica.
- Si hi ha una zona de l'explotació afectada i el nombre de plantes és considerable podem deixar les plantes, però haurem de recol·lectar-les les últimes, a fi de no estendre el virus per contacte a plantes sanes.
- Els operaris, al passar d'una planta infectada a una altra, hauran de banyar-se les mans amb llet desnatada.
- Al finalitzar el cultiu traurem de la parcel·la les restes de cultiu i les arrels de les plantes contaminades.